

OSLO TINGRETT

DOM OG KJENNELSE

Avsagt: 05.12.2024

Saksnr: 24-107565MED-TOSL/01

Rettsens leder: Tingrettsdommer Rikke Lassen

Meddommere:

Ida Kristine Jørgensen
Anders Nøttaasen Gabrielsen

Påtalemyndigheten

Politiadvokat Christine Lundstein

mot

Roar Alexander Mikalsen

Advokat Lars Mathias Undheim

DOM og kjennelse

Roar Alexander Mikalsen er født 21. desember 1975 og bor i Alunsjøveien 63E, 0957 Oslo.

Ved tiltalebeslutning utferdiget av politimesteren i Innlandet er han satt under tiltale ved Oslo tingrett for overtredelse av

Straffeloven § 231 første ledd

for ulovlig å ha tilvirket, innført, utført, ervervet, oppbevart, sendt eller overdratt narkotika.

Grunnlag:

a)

I dagene forut for 22. november 2023 i Alunsjøveien 63 i Oslo eller andre steder, sendte han følgende brevpost inneholdende narkotika:

- 19,36 gram cannabis adressert til statsadvokat Sturla Henriksbø ved Oslo Statsadvokatembeter

- 19,30 gram cannabis adressert til førsteamanuensis Katrine Holter ved Politihøgskolen

- 19,57 gram cannabis adressert til justisminister Emilie Enger Mehl ved Justisdepartementet

- 18,91 gram cannabis adressert til Jens J. Andenæs ved Justisdepartementet

b)

I dagene forut for 30. januar 2024 i Alunsjøveien 63 i Oslo eller andre steder, sendte han følgende brevpost inneholdende narkotika:

- 19,30 gram cannabis adressert til statsminister Jonas Gahr Støre ved Statsministerens kontor

- 20,20 gram cannabis adressert til professor Jon Petter Rui ved Universitetet i Bergen

- 19,18 gram cannabis adressert til professor Hans Petter Marthinussen ved Universitetet i Bergen

- 17,41 gram cannabis adressert til professor Henriette Sinding Aasen ved Universitetet i Bergen

Ved tilleggstiltalebeslutning utferdiget av politimesteren i Innlandet er han satt under tiltale ved Oslo tingrett for overtredelse av

Straffeloven § 231 første ledd

for ulovlig å ha oppbevart eller overdratt narkotika.

Grunnlag:

a)

Lørdag 20. april 2024 ca. kl. 09.00 til 11.00 i Mauritz Hansens gate 5 i Oslo solgte han ca. 375 gram cannabis.

b)

Til tid og på sted som beskrevet under grunnlag a oppbevarte han 77,49 gram cannabis.

*

Under saksforberedelsen besluttet retten å ikke etterkomme tiltaltes ønske om at hovedforhandling skulle berammes over femten dager. Beslutningen ble anket til lagmannsretten som forkastet anken, og Høyesteretts ankeutvalg forkastet videre anke.

Tingretten avsa videre kjennelse om bevisavskjæring, og beslutning om å ikke tillate filmopptak eller lydopptak av hovedforhandlingen. Kjennelsen ble anket. Anken hadde ikke oppsettende virkning, jf. straffeprosessloven § 382 første ledd, og tingretten besluttet å ikke etterkomme begjæring om utsettelse av hovedforhandlingen. Ankesaken er senere hevet som følge av manglende rettslig interesse.

Hovedforhandling ble holdt 25. november 2024. Tiltalte fremsatte inhabilitetsinnsigelse mot dommer Lassen. Denne ble behandlet av avdelingsleder/tingrettsdommer Bjelland, som senere samme dag avsa kjennelse om at dommeren ikke viker sete.

*

Tiltalte møtte og erkjente seg ikke skyldig etter tiltalebeslutningene.

Det ble foretatt slik dokumentasjon som framgår av rettsboken.

Aktor la ned påstand om at tiltalte dømmes i samsvar med tiltalebeslutningen til fengsel i 120 dager, inndragning av narkotika og av 37 457 kroner som er tatt i beslag, samt til å betale saksomkostninger med 12 420 kroner i henhold til aktors kostnadsoppgave

Forsvarer la ned påstand om at tiltalte frifinnes.

Rettenns vurdering

Skyldspørsmålet

Straffeloven § 231 om narkotikaovertrødelse rammer:

den som ulovlig tilvirker, innfører, utfører, erverver, oppbevarer, sender eller overdrar stoff som etter regler med hjemmel i legemiddeloven § 22 er å anse som narkotika.

Det er bevist hevet over enhver rimelig og fornuftig tvil at tiltalte har begått alle handlingene i tiltalebeslutningen og tilleggstiltalebeslutningen. Han har erkjent de faktiske forholdene, og disse er også bevist ved bilder av forsendelsene i tiltalebeslutningen, og bilder av utsalgsstedet med cannabis, plakater om priser og betalingsmåter, samt kontantbeløp og vippsbetalinger for tilleggstiltalebeslutningen, og for begge postene ved resultatet av analyse av narkotikaen. Etter dette er de objektive vilkårene for straff oppfylt.

Skyldkravet er forsett, jf. straffeloven § 21, som enkelt sagt og tilstrekkelig for denne konkrete saken, innebærer et krav om at handlingene er begått med vilje, jf. straffeloven § 22. Tiltalte har forklart at han begikk alle handlingene i tiltalebeslutningene med hensikt. Dette fordi han ønsket å bli tiltalt for narkotikaovertrødelse, for å kunne opptre i en rettsak hvor han kan argumentere for sitt syn på rettmessigheten av å straffeforfølge slike lovbrudd. Etter dette er også de subjektive vilkårene for straff oppfylt.

Tiltalte anfører at han likevel ikke kan straffes, fordi han mener det er i strid med Grunnloven og EMK å straffeforfølge disse narkotikaovertrødelsene.

Tiltaltes anførsler i korte trekk

Forsvareren har i korte trekk anført på tiltaltes vegne at lovgiveren har sviktet borgerne ved å ikke avkriminalisere handlinger som det ikke er verken formålstjenlig eller forholdsmessig å straffe. Han har vist til at det følger av Grunnloven § 89 at domstolene har en plikt til å prøve om anvendelsen av en lovbestemmelse strider mot Grunnloven, og om utøving av offentlig myndighet i form av straffeforfølgelse strider mot «Grunnloven eller landets lover». Han mener retten særlig skal prøve Grunnloven § 102 om at har alle rett til respekt for sitt privatliv, som skal tolkes i lys av EMK art. 8. Etter EMD-praksis kan strafflegging av enkelte handlinger være et inngrep i retten til privatliv, som må oppfylle artikkelens krav til å være formåls- og forholdsmessig. Straffelovens forarbeider angir prevensjonshensynet og skadefølgeprinsippet som de legitime formålene med straff jf. Ot.prp. nr. 90 pkt. 6.3 og 7.5. I NOU 2019: 26 Rusreform – fra straff til hjelp, kom utvalget imidlertid fram til at staten mangler empirisk belegg for preventiv effekt av strafflegging av rusmiddelbruken i samfunnet, som ikke kan oppnås ved alternative virkemidler. Straff for rus tjener dermed ikke sitt preventive formål om å minimere rusbruk i samfunnet.

Rettenns bemerkninger til disse anførselene

Retten bemerker at tiltalte har fremmet, og fått prøvd, den samme argumentasjonen tidligere, senest i Oslo tingretts rettskraftige dom mot ham fra 14. juni 2022. Retten er ikke enig i at straffeforfølgning av narkotikaovertredselsene er grunnlovsstridig, eller at slik straffelagging eller -forfølgning utgjør ulovlige inngrep i privatlivet.

Retten skal ta stilling til om vilkår for straff er oppfylt for postene i tiltalebeslutningene i denne foreliggende straffesaken. De generelle spørsmålene om hvordan straffelovgivning *bør* være innrettet i møte med ulike sider av bruk og omsetning av narkotika ligger utenfor det retten skal prøve, og hører under lovgiverens myndighet.

Spørsmålet om domfellelse for overtredelse av straffeloven § 231 er i strid med Grunnloven § 102 og EMK artikkel 8 er grundig prøvd av Høyesterett i HR-2022-731-A og besvart med nei. Forsvareren har hatt innvendinger mot at Høyesterett i denne avgjørelsens avsnitt 34, gir uttrykk for at straff for befatning med narkotika ikke kan være et *inngrep i familielivet* etter EMK artikkel 8. Forsvareren har derfor i sin prosedyre vist til flere avgjørelser hvor EMD har kommet til at svært ulike mekanismer kan anses å utgjøre slikt inngrep. Disse innvendingene har uansett liten betydning for vår sak, all den tid Høyesterett i samme avsnitt 34 i avgjørelsen uansett drøfter straff for befatning med narkotika *under forutsetning av at det anses som et slikt inngrep*, jf. avsnitt 34:

(34) Partene har ikke vist til avgjørelser som mer direkte tar stilling til spørsmålet i vår sak, og det må i første rekke være opp til EMD å utvikle konvensjonen. Jeg har for min del vanskelig for å se at straff for befatning med narkotika kan være et inngrep etter artikkel 8. Men det må uansett være klart at et eventuelt inngrep kan rettfærdiggjøres etter artikkel 8 nr. 2, og jeg går over til å drøfte dette.

I det videre, i avsnittene 35 til 37, avklarer Høyesterett så at straff for befatning med narkotika, for et slikt tilfelle, kan rettfærdiggjøres etter EMK artikkel 8 nr. 2, slik at det altså *ikke utgjør en krenkelse av retten til privatliv*, fordi det både er i samsvar med loven og *førfølger et legitimt formål*.

(35) Det er på det rene at straff i dette tilfellet er i samsvar med loven – «in accordance with the law». Gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 231 første ledd og legemiddeloven § 31 andre ledd jf. § 24 første ledd er oppfylt, og A har opptrådt med den nødvendige skyld.

(36) Straff for befatning med narkotika *forfølger videre generelt et legitimt formål*. Departementet drøfter i Ot.prp. nr.22 (2008–2009) forslaget fra Straffelovkommisjonens flertall om å avkriminalisere bruk av narkotika samt erverv og besittelse til egen bruk. I punkt 4.2.2.5 på side 93 fremheves skadevirkningene av narkotikabruk for brukernes familie og sosiale miljø, for samfunnets økonomi og for den generelle trygghet og fred. På side 94 påpeker departementet videre at kriminalisering er viktig av hensyn til allmennprevensjonen og for å

markere grunnleggende verdier i samfunnet. Etter en samlet avveining kom departementet den gangen til at forslaget fra kommisjonen ikke burde følges opp.

(37) Overordnet er allmennprevensjon og vern om folkehelsen et sentralt formål bak straffebestemmelsene om narkotikalovbrudd, jf. også plasseringen av straffeloven § 231 i kapittel 23 om vern av folkehelsen og det ytre miljø. I avvisningsavgjørelsen 3. oktober 2006 Palusiński mot Polen [EMD-2000-62414]¹ konstaterte EMD uten videre drøftelse at «protection of health and morals» var et legitimt formål.

Etter dette drøfter Høyesterett i avsnittene 38-40 helt konkret om dette så kan stille seg annerledes der narkotikaovertrædelsen gjelder *rusavhengiges* befatning med narkotika *til eget bruk*, som i realiteten er vurderingen opp mot kriteriet om nødvendighet eller forholdsmessighet i EMK artikkel 8 nr. 2:

(38) Spørsmålet er om dette – i lys av Stortingets behandling av rusreformforslaget – må vurderes annerledes når det gjelder straff for rusavhengiges befatning med stoff til egen bruk. Etter mitt syn gir ikke stortingsbehandlingen grunnlag for å si at straff for slike overtrædelser ikke lenger har et legitimt formål. Jeg minner om at et flertall i stortingskomiteen ikke gikk inn for avkriminalisering, heller ikke for tungt rusavhengige. Flertallet var bekymret for signaleffekten av en avkriminalisering, for at bruk av narkotika ville ufarliggjøres og for konsekvensene en slik reform ville ha for narkotikabruken blant ungdom, se Innst.612 L (2020–2021) side 7. Men det var som nevnt bred enighet om at straff er lite hensiktsmessig for tungt rusavhengige, og om at reaksjonene må tilpasses de utfordringene disse har. Jeg ser det på bakgrunn av stortingsbehandlingen slik at kriminalisering av befatning med narkotika fortsatt har et legitimt formål også overfor rusavhengige, men at lovgiversignalene må trekkes inn ved valg av reaksjonsform.

(39) Avgjørende for om det er i strid med EMK artikkel 8 å straffe rusavhengige for bruk og innhav av narkotika til egen bruk, er om dette er nødvendig og forholdsmessig i et demokratisk samfunn. Statene må på dette området ha en vid skjønnsmargin. Straff for innhav av narkotika til egen bruk er et rettspolitisk omdiskutert spørsmål, som har vært vurdert av lovgiver ved flere anledninger. Den enkelte stat har de beste forutsetningene for å balansere hensynene ut fra lokale behov og forhold. Det er ingen internasjonal enighet om hvordan reguleringen bør være på dette området, og de europeiske landene har valgt ulike løsninger, se Rusreformutvalgets utredning NOU 2019:26 punkt 6.4. Jeg viser til EMDs storkammeravgjørelse 1. juli 2014 S.A.S mot Frankrike [EMD-2011-43835]¹, hvor domstolen i avsnitt 129 fremhever behovet for en vid skjønnsmargin i «matters of general policy».

(40) Vurderingen av om det vil være forholdsmessig å bruke straff overfor rusavhengige, må gjøres ut fra de konkrete forholdene i den enkelte saken, noe som illustreres av den nevnte dommen 19. januar 2021 Lacatus mot Sveits [EMD-2015-14065-J]. Som jeg kommer tilbake til, bør A ikke idømmes fengselsstraff. Den reaksjonen som jeg mener er riktig i saken her, er under enhver omstendighet ikke uforholdsmessig.

På denne bakgrunnen tar tingretten som utgangspunkt, i tråd med uttalelsene fra Høyesterett, at forbudet mot befatning med narkotika, og håndhevelsen av dette, ikke er i strid med Grunnloven § 102 eller EMK artikkel 8, heller ikke der det gjelder befatning kun til eget bruk, men at det etter en konkret vurdering *kan* være uforholdsmessig å bruke straff overfor enkelte rusavhengige.

Det videre spørsmålet blir da om en konkret vurdering av tiltaltes tilfelle tilsier at det vil være uforholdsmessig å bruke straff, eller noen konkret form for straff, overfor ham. Tiltalte har ikke anført at det er noe ved ham konkret som skulle tilsi slik uforholdsmessighet. Han har vist til generelle synspunkter på narkotikapolitikk og rettslig regulering av befatning med narkotika. Han har ikke villet svare utdypende på om han anser seg som rusavhengig. Han har ikke anført at det er andre forhold ved hans personlige situasjon eller helse som det bør tas hensyn til. Uansett er arten og omfanget av forholdene slik at eventuelle sårbarheter i hans personlige situasjon vil ha begrenset vekt. Han skal dømmes for befatning med noe over 600 gram cannabis, størstedelen ved salg, og resten ved forsendelse og oppbevaring. Saken dreier seg dermed ikke om brukerdoser eller befatning til eget bruk.

Retten konkluderer etter dette med at domfellelse ikke er i strid med verken Grunnloven § 102 eller EMK artikkel 8.

Tiltalte skal domfelles etter begge tiltalebeslutningene.

Straffutmåling

Tiltalte er en snart 49 år gammel mann som er tidligere straffet for narkotikaovertrædelser. Han skal dømmes for befatning med til sammen 605,78 gram cannabis, hvor 375 gram ble solgt, 77 gram oppbevart, og det øvrige ble sendt til ulike personer.

Strafferammen for narkotikaovertrædelse er inntil to års fengsel. Den nærmere straffen fastsettes blant annet etter en konkret vurdering hvilket stoff, hvilken mengde og hvilken type befatning det er snakk om.

Retten viser til avgjørelser det er naturlig å sammenligne med;

- LB-2022-954 (fengsel i 120 dager for oppbevaring av 450 gram cannabis og 1 gram kokain, alt for videresalg, samt salg av marihuana og kokain for 8000 kroner),
- LB-2020-3653 (utgangspunkt for straff ca. fem måneders ubetinget fengsel for oppbevaring av 800 gram cannabis og salg av ca. 8 gram), og
- LG-2024-2423 (salg av 500 gram cannabis med rent profittmotiv ble ansett å kvalifisere til fire måneders fengsel).

Etter dette mener retten at riktig utgangspunkt for straff for tiltaltes handlinger er fengsel i omkring fire måneder (120 dager). Selv om tiltalte ikke hadde økonomisk profittmotiv, er det snakk om en ikke ubetydelig mengde, og det er gjennomført omfattende spredning.

Det er ikke anført at det foreligger noen rehabiliteringssituasjon. Tiltalte har imidlertid opplyst at han har eneomsorg for en syv år gammel datter, og forsvareren har anført at retten må legge til grunn at hensynet til barnets beste, jf. Grunnloven § 104 andre ledd, tilsier at det da ikke kan reageres med ubetinget fengsel.

Etter Grunnloven § 104 andre ledd skal *barnets beste* være «et grunnleggende hensyn» ved alle avgjørelser som berører barn. I HR-2019-1236-A behandlet Høyesterett spørsmålet om hvilken vekt hensynet til barnet har, ved straffutmåling for foreldre som domfelles for narkotikaovertrедelser, og om hensynet kan føre til at det idømmes samfunnsstraff etter straffeloven § 48, der det ellers ville blitt idømt ubetinget fengsel. I avgjørelsens avsnitt 22 oppsummeres bakgrunnen og kildene for den aktuelle normen;

22) Straffeloven § 48 må her anvendes i overensstemmelse med Grunnloven § 104 annet ledd om at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved handlinger og avgjørelser som berører barn. Jeg viser også til den tilsvarende bestemmelsen i barnekonvensjonen artikkel 3, inkorporert i norsk rett gjennom menneskerettsloven § 2 nr. 4. I denne forbindelse legger jeg til grunn følgende uttalelser i Rt-2015-693 avsnitt 9 og 10:

«(9) Hvis et barn rammes sterkere enn det som er vanlig når en omsorgsperson må sone fengselsstraff, kan det begrunne bruk av samfunnsstraff, jf. for eksempel Rt-2005-158...

(10) ... I General comment nr. 14 fra FNs barnekomité [GC-2013-14-CRC] avsnitt 28 er det presisert at det i straffesaker skal legges vekt på hensynet til barn som blir berørt av foreldrenes «conflict with the law». Men «[d]en omstendighet at hensynet til barnet er relevant og skal tillegges vekt, behøver imidlertid ikke medføre at det i den konkrete sak får noen avgjørende betydning for straffastsettelsen», jf. Rt-2011-462 avsnitt 26. Om det skal idømmes samfunnsstraff må derfor bero på en konkret avveining av hvor inngripende det vil være for barnet at en omsorgsperson må sone en fengselsstraff og de preventive hensynene som taler mot en straff i frihet»

Retten må altså gjøre en konkret avveining av belastningen for barnet på den ene siden, og de preventive hensynene som taler for fengselsstraff på den andre.

I vår sak har tiltalte ikke forklart noe nærmere om hvilken situasjon datteren vil settes i dersom han må sone en ubetinget fengselsstraff. Retten legger uansett til grunn at hensynet til barnet isolert sett taler for å idømme samfunnsstraff i stedet for ubetinget fengsel. I saken her veier likevel hensyn til allmennprevensjon, og individualprevensjon overfor denne tiltalte, sterkere enn hensynet til barnets beste. Retten legger til grunn at tiltaltes datter har omsorgsbehov på lik linje med de fleste andre barn, og familie og nettverk utover faren som

kan bistå når han skal sone fengselsstraffen. I tillegg kommer at Kriminalomsorgen har regler og tiltak som til en viss grad kan kompensere for belastningen for barnet, slik Høyesterett også viste til i samme HR-2019-1236-A i avsnittene 36-38.

Etter dette idømmes 120 dagers fengsel.

Inndragning

Det er nedlagt påstand om inndragning av narkotika som er beslaglagt, og av penger som er utbytte av salg av narkotika. Det er ikke tvilsomt at vilkår for inndragning er til stede etter straffeloven § 67 (utbyttet) og § 69 bokstav b (narkotikaen). Retten bemerker at aktor har nedlagt påstand om inndragning av cannabis med en mengde som også omfatter stoffet som allerede var solgt, og som ikke er tilgjengelig for inndragning, og retten trekker dette fra i det som skal inndras. Det er ellers ikke bestridt at beslaglagte penger i kontanter og dels på konto, til sammen 37 457 kroner, er utbytte av salget i tilleggstiltalebeslutningens grunnlag a.

Etter dette idømmes inndragning av narkotika og av 37 457 kroner.

Saksomkostninger

Etter straffeprosessloven § 436 skal den som domfelles som hovedregel idømmes saksomkostninger og retten finner ikke grunn til å fravike hovedregelen. Aktor har påstått at det idømmes saksomkostninger med 12 420 kroner for kostnaden ved politiadvokatens arbeid, og salær etter stykkprisforskriften til forsvareren. Retten bemerker at tiltaltes «prosjekt» med å bruke straffesakskjeden til å forfølge sitt rettspolitiske standpunkt som det er lovgiveren som er adressat for, utløser langt større kostnader for det offentlige enn de som er påstått erstattet her. Ileggelse av omkostningsansvar som dekker de reelle kostnadene for det offentlige bør etter rettens syn varsles og vurderes hvis tiltalte holder fram med aktivitetene.

Sakskostnader idømmes med 12 420 kroner.

Rettergangsbot

Under hovedforhandlingen opptrø tiltalte helt uten normal innretning for en slik situasjon. Han ble derfor tilskrevet med varsel om at retten vurderte å ilegge ham rettergangsbot, med frist for uttalelse. Varselet gjenga det som var notert i rettsboken om tiltaltes oppførsel, og viste til domstolloven § 198 første ledd, som lyder slik:

Den, som under et retsmøte forstyrrer forhandlingen eller kommer med upassende uttalelser eller utilbørlige personlige angrep eller forøvrig krænker domstolens værdighet, eller som ikke lyder et paabud fra retten eller dens formand, kan straffes med bøter.

Tiltalte innga bemerkninger over ni sider, hvor han bekreftet oppførselen, og begrunnet den. Bemerkningene endrer ikke rettens vurdering. Vilkårene for rettergangsbot er oppfylt, og retten mener at adgangen skal benyttes, av hensyn til formålene bestemmelsen skal ivareta.

Under hovedforhandlingen forstyrret tiltalte forhandlingene med gjentatte avbrytelser. Han oppfordret meddommerne høyløst flere ganger om å trekke seg, og kalte dommeren ulike ukvemsord, blant annet «inkompetent» og «slange». Han etterkom heller ikke påbud om å være stille når dommeren snakket til ham, men snakket heller høyere selv for å overdøve dommeren, alt dette også etter advarsler om at det ville få konsekvenser dersom han ikke innrettet seg etter anvisningene. Dette pågikk under forhandlingene og ved deres avslutning. Retten ble hevet mens tiltalte ropte til dommerne, og han fortsatte å rope, blant annet ukvemsord, mens dommerne gikk ut av salen.

Det er ikke tvilsomt at tiltalte forsettlig både forstyrret forhandlingene, kom med upassende uttalelser og forøvrig krenket rettens verdighet ved at normal gjennomføring i ryddige former ble umulig. Det er heller ikke tvilsomt at han ikke fulgte rettens påbud, og at også dette var forsettlig.

Ved fastsettelse av botens størrelse mener retten det er naturlig å se til bøtenivået for forulemping av offentlig tjensteperson og unnlattelse av å etterkomme politiets pålegg i gjeldende bøtedirektiv for Oslo, uten rabatten som ligger i utgangspunktene for illeggelse ved forenklet forelegg. Tiltaltes økonomiske situasjon tillegges liten vekt ved utmålingen på grunn av forholdets karakter og de konkrete omstendighetene. Boten settes til 10 000 kroner.

*

Dommen og kjennelsen er enstemmig.

DOMSSLUTNING

1. Roar Alexander Mikalsen, født 21.12.1975 dømmes for overtredelse av straffeloven § 231 første ledd, sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a og b til fengsel i 120 dager.
2. Roar Alexander Mikalsen, født 21.12.1975 dømmes til å tåle følgende inndragning til staten:
  - 231,72 gram cannabis, jf. straffeloven § 69 bokstav b, jf. § 75.
  - 37 457 kroner, jf. straffeloven § 67, jf. § 75.
3. Roar Alexander Mikalsen, født 21.12.1975 dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige med 12 420 kroner.

Slutning i kjennelse

Roar Alexander Mikalsen, født 21.12.1975 ilegges rettergangsbot til det offentlige med 10 000 kroner, subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.

*****

Retten hevet

Rikke Lassen

Ida Kristine Jørgensen

Anders Nøttaasen Gabrielsen

*Dokument i samsvar med original
Linda Ringnes, saksbehandler*

Til deg som har fått en dom i tingretten

Her får du informasjon om:

1. anke til lagmannsretten
2. ny behandling i tingretten
3. straff og soning

1. Anke til lagmannsretten

Du har rett til å anke en dom fra tingretten til lagmannsretten. Å anke betyr at en annen domstol behandler hele eller deler av saken din på nytt.

Fristen for å anke er to uker

Du må anke dommen innen to uker fra den dagen dommen ble forkynt for deg. Er du pålagt å møte til forkynnelse, starter fristen fra det varslede forkynnestidspunktet, selv om du ikke møter.

Hva kan du anke over?

Du kan for eksempel anke hvis du mener at

- det ikke er godt nok bevist at du er skyldig i det du ble dømt for i tingretten
- retten har tolket loven feil
- straffen er for streng
- retten har gjort feil i saksbehandlingen
- andre deler av dommen er feil (erstatning, inndragning, tap av retten til å kjøre bil o.l.)

Kan lagmannsretten nekte å behandle anken?

Lagmannsretten vurderer alle anker, men den kan nekte å gi anken din full behandling hvis den mener det er klart at dommen ikke vil bli endret.

Hvis dommen kun gjelder en bot, inndragning eller tap av retten til å kjøre bil, vil lagmannsretten som regel ikke behandle anken, med mindre det er spesielle grunner for det.

På den andre siden vil lagmannsretten nesten alltid behandle en anke hvis saken gjelder en forbrytelse som kan føre til fengsel i mer enn seks år.

Innhold i anken

Dette må være med i anken:

- hvilken dom du anker over, og om anken gjelder hele dommen eller bare enkelte deler
- hva du anker over, for eksempel:
  - at det ikke er godt nok bevist at du er skyldig i det du ble dømt for i tingretten (beskriv gjerne hva du er uenig med tingretten om)
  - at retten har tolket loven feil (oppgi gjerne hvilke feil)
  - at straffen er for streng
  - at retten har gjort feil i saksbehandlingen (og i så fall hvilke feil)
- om anken gjelder inndragning
- om du krever ny behandling av erstatningskrav
- om du krever ny behandling av andre sivile krav som nevnt i straffeprosessloven § 3

Dette kan også være med i anken:

- nye bevis som du vil legge fram
- hvilket resultat du ønsker

Hvis du krever ny behandling av erstatningskrav eller andre sivile krav nevnt i [straffeprosessloven § 3](#), må du oppgi:

- om anken gjelder hele avgjørelsen
- hvilket resultat du ønsker
- feilene du mener har skjedd
- hvorfor du mener det er gjort feil (både faktiske feil og rettslige feil)
- bevisene du vil føre

Slik anker du

En advokat eller forsvarer kan gi deg råd om du bør anke eller ikke, og hjelpe deg med å skrive anken. Du kan også få hjelp til å skrive anken i tingretten, hos påtalemyndigheten eller av noen som jobber i fengselet. Du må selv underskrive på anken.

- Du kan levere anken skriftlig eller muntlig til tingretten der du fikk dommen.
- Du kan også levere anken til påtalemyndigheten, for eksempel politiet eller statsadvokaten.
- Er du i fengsel, kan du få hjelp av noen som jobber der til å sende inn anken.

Du får oppnevnt forsvarer hvis saken blir behandlet av lagmannsretten

Hvis lagmannsretten bestemmer at den skal behandle anken din, får du oppnevnt en forsvarer. Det er staten som betaler forsvareren, du skal ikke betale. Du kan vanligvis velge hvem du vil ha som forsvarer. Hvis du ønsker en bestemt forsvarer, skriver du det i anken.

2. Ny behandling i tingretten

Er du dømt i en straffesak, men var ikke til stede da saken din ble behandlet? Da kan du be om at saken blir behandlet på nytt. Da må du forklare hvorfor du ikke kunne komme til rettssaken, og hvorfor du ikke meldte fra i tide.

Fristen for å kreve ny behandling er to uker fra du har lest eller hørt dommen.

3. Straff og soning

Når skal du sone?

Når dommen er endelig behandlet (rettskraftig), vil politiet sende den til Kriminalomsorgen, som sender deg innkalling til soning. Dette gjelder alle typer straff.

- Er du dømt til fengsel, får du innkalling minst tre uker før du skal møte fram til soning.
- Hvis du har spesielle ønsker om når du skal sone, må du fortrest mulig ta det opp med Kriminalomsorgen.

Kan du sone hjemme?

Har du fått en ubetinget fengselsstraff på under seks måneder? Da kan du søke om å få sone hjemme med elektronisk kontroll (soning med fotlenke). Hvis du er aktuell for en slik soningsform, vil Kriminalomsorgen sende deg informasjon og søknadsskjema.

Kan du sone på institusjon?

Har du fått en ubetinget fengselsstraff på under ett år? Da kan du søke Kriminalomsorgen om å få sone straffen i en institusjon, som for eksempel gir deg:

- behandling av rusproblemer
- behandling av psykiske lidelser
- spesielle former for omsorg eller attføring

Mer informasjon og søknadsskjema får du hos Kriminalomsorgen.

Hva er betinget fengselsstraff?

Betinget fengselsstraff betyr at soningen er utsatt i en prøvetid. Hvis du ikke gjør noe straffbart i denne prøvetiden, slipper du å sone i fengsel. Hvis du gjør noe straffbart i prøvetiden, kan retten bestemme at du likevel skal sone hele eller deler av fengselsstraffen.

Det kan også være andre vilkår i dommen, som å gjennomføre Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) eller et program mot ruspåvirket kjøring (RK). Her gjelder også det samme: Hvis du bryter vilkårene, kan retten bestemme at du må sone hele eller deler av straffen likevel.

Hva er ungdomsstraff?

Hvis du er dømt til ungdomsstraff, blir saken din sendt til Konfliktrådet. De kaller deg inn til et såkalt stormøte. Her skal dere forsøke å bli enige om hva du må gjøre for å unngå fengselsstraff. Hvis dere ikke blir enige, sendes saken tilbake til domstolen. Da vil retten bestemme om du skal sone hele eller deler av straffen i fengsel.

Hva er samfunnsstraff?

Samfunnsstraff betyr at du skal gjøre samfunnsnyttig tjeneste, delta i et program eller andre tiltak i et bestemt antall timer. Kriminalomsorgen bestemmer når og hvordan straffen skal gjennomføres. Hvis du gjør noe straffbart før du er ferdig med samfunnsstraffen eller bryter andre regler for samfunnsstraffen, kan retten bestemme at du må sone i fengsel i stedet.

Bot

Hvis du ikke betaler boten innen fristen, kan du få trekk i lønn. Boten kan også bli krevet inn ved hjelp av tvang. Går ikke det, kan du bli innkalt til å sone straffen i fengsel i stedet. Du kan søke Kriminalomsorgens bøteadministrasjon om å få gjøre bøtetjeneste (samfunnsnyttig tjeneste) i stedet for å betale boten.

Mer informasjon

- Mer informasjon om soning, straff og alternativer til fengselsstraff finner du på www.kriminalomsorgen.no.
- Se også straffegjennomføringsloven om de ulike formene for soning. Den finner du på www.lovdata.no.
- Har du andre spørsmål, kan du kontakte fengselet, friomsorgskontoret eller ND-senteret du innkalles til.